

7/1984

**T.C.
DEVLET BAKANLIĞI**

SAYI : B.02.0.004/00585

KONU :

31/03/2008

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

- İlgi :** a) 28.02.2008 tarih ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-7/1984-3839/8439 sayılı yazı.
b) 04.03.2008 tarih ve B.02.0.KKG.0.12/106-41-27/942 sayılı yazı.

İstanbul Milletvekili Sayın Süleyman YAĞIZ'ın Sayın Başbakanımıza tevcih ettiği Sayın Başbakanımızın da kendileri adına Bakanlığım koordinatörlüğünde cevaplandırılmasını tensip ettiği 7/1984 esas numaralı yazılı soru önergesine verilen cevap ilişikte sunulmuştur.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Prof. Dr. Mehmet AYDIN
Devlet Bakanı

Ek : 2 Sayfa

DAĞITIM :

Gereği:
T.B.M.M. Bşk.lığı

Bilgi :
Başbakanlığa

**İSTANBUL MİLLETVEKİLİ SAYIN SÜLEYMAN YAĞSIZ'A AİT 7/1984
ESAS NOLU YAZILI SORU ÖNERGESİNE VERİLEN CEVAPLAR:**

Kısaltma; bir kelime, terim veya özel adın içerdiği harflerden biri veya birkaçı ile daha kısa olarak ifade edilmesi ve sembolleştirilmesidir. İhtiyaca göre her zaman kısaltma yapılabilir. Önemli olan yapılan kısaltmanın benimsenmesi, yaygınlaşması ve tutunmasıdır. Kısaltmalarda herkesçe uyulan, genel bir sistem bulunmamakla birlikte dilimizde bazı kuralların yerleştiği de görülmektedir.

Türk Dil Kurumunun 2005 yılında yayımlanan Yazım Kılavuzu'nun "Kısaltmalar" bölümünde "Kuruluş adlarının kısaltmaları genellikle her kelimenin ilk harfinin büyük olarak yazılmasıyla yapılır: *TBMM* (Türkiye Büyük Millet Meclisi), *AKDITYK* (Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu), *TDK* (Türk Dil Kurumu), *ABD* (Amerika Birleşik Devletleri)" kuralı bulunmaktadır. Bu kuraldan ve bugüne kadar oluşan gelenekten hareketle parti adlarının kısaltmalarında da aynı yol izlenmiştir.

Ancak kimi zaman adı oluşturan baş harfler yerine addaki hecelerle de kısaltma yapıldığı görülmektedir. Kurumlar, kuruluşlar, dernekler adlarını belirledikleri gibi adlarının kısaltmalarını da belirleme özgürlüğüne sahiptir. Bu adlar ve kısaltmaları ilgili yasal mevzuat gereğince yasa, yönetmelik ve tüzüklerde yer almaktadır. Bu türden kısaltmalarda açık adı oluşturan sözlerin baş harfleri alınarak kısaltma yapılabilirdiği gibi açık addaki sözlerin ilk heceleri alınarak da kısaltma yapılabilmektedir. Açık addaki "ve" bağlacını kısaltmaya dâhil etmeme gibi bir tutum olsa da kimi kuruluşlar ve şirketler hecelendirme yoluyla yapılan kısaltmalarda bağlaçlara da yer verebilmektedirler.

Kısaltmaların baş harflerden değil de hecelerden oluştuğu örnekler de vardır. Örneğin Anavatan Partisinin ilk kısaltması olan ANAP, partinin açık adıyla farklılık göstermektedir. "Ana Vatan Partisi" adında geçen "vatan" sözüne kısaltmada yer verilmemiştir. "Türkiye Bilimsel Teknik ve Araştırma Kurumu"nun adı da TBTAK biçiminde değil ilk iki sözün ilk heceleri alınarak TÜBİTAK biçiminde kısaltılmıştır. Bu uygulama da kısaltmaların bir türü olarak kurallaşmıştır.

İlgi yazıda belirtilen "Adalet ve Kalkınma Partisi"nin kısaltması da addaki ilk iki sözün baş harfleriyle bir hece oluşturularak yapılmıştır. Bu kısaltma söz konusu partinin tüzüğünde de yer almıştır. Öte yandan söz konusu partinin adı Adalet ve Kalkınma Partisi olduğuna göre "ve" bağlacı da bu adda yer almaktadır. Kısaltmaya "ve" bağlacının dâhil edilmesi de edilmemesi de mümkündür.

Başka pek çok örnek göz önünde bulundurulduğunda açık adı "Adalet ve Kalkınma Partisi" olan kuruluşun kısaltmasının tüzükte "AK Parti" olarak belirtildiğinden böyle bir adlandırmanın, kısaltmalarla ilgili kurallara aykırılık göstermediği görüşüne varılmıştır.